

N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

Luister naar
14:30

Hoe een conservatief filosoof in een seksfilm belandde

Kirac-film

Kunstcollectief KIRAC staat bekend om hun provocatieve films over de gevestigde kunstwereld. In hun nieuwe film *Honey Pot* lokken ze conservatief filosoof Sid Lukkassen in de val middels een seksdate met een 'links meisje'.

 Tristan Theirlynck 20 oktober 2021 Leestijd 7 minuten

Still uit *Honey Pot*. Tarik Sadouma (voor) en Stefan Ruitenbeek kijken naar de vozende Jini Jane en Sid Lukkassen.
Foto KIRAC 📷

De trailer voor *Honey Pot*, de 23ste film van kunstcollectief KIRAC (Keeping It Real Art Critics) is géén *deepfake*, bevat geen *body doubles* en ook geen *lookalikes*. Wat je ziet is echt: Sid Lukkassen, conservatief filosoof en ex-gemeenteraadslid voor de VVD in Duiven, ligt naakt op bed, verstrengeld met ‘links meisje’ en filosofiestudente Jini Jane. Zij stil, hij strelend. [De trailer eindigt](#) met: „*Come and see KIRAC’s greatest clusterfuck.*”

Het is vrijdagavond 8 oktober. Tweehonderd genodigden wachten op de première van *Honey Pot* voor een loods nabij de voormalige Bijlmerbajes. Binnen is een expositie van kunstenaar Tarik Sadouma - naar eigen zeggen „controversieel”. Hij speelt de rol van pooier in de film. Camera- en geluidsmensen draaien door de menigte.

Lees ook:

Hoe een kunstenaar carrière maakt onder aanhoudende beschuldigingen van aanranding en verkrachting

In het donker staat een paard voor de loods - een bloemenkrans op het hoofd, een ruiter op de rug. Sadouma neemt het woord: „Dit... is Julian Andeweg.” De ruiter heft zijn hoofd. Inderdaad: het is Andeweg, de kunstenaar die in *NRC* [door twintig vrouwen van onder meer verkrachting, mishandeling en stalking is beschuldigd](#). „Wij hebben besloten hem te verwelkomen, in de naam van de kunst”, vervolgt Sadouma. „Er spelen veel dingen in Julians leven. Maar dat is iets voor de rechterlijke macht.” Het is ademloos stil.

Plots draaien paard en ruiter om. Andeweg rijdt de met bloemblaadjes bestrooide straat uit. KIRAC-oprichter Stefan Ruitenbeek (1982) achtervolgt hem met een camera. Het duurt even, dan barsten er overal discussies los. Een aanwezige noemt de stunt „een enorme kutstreek”. Een ander vindt het juist „geweldig”. Andeweg vertoont zich de rest van de avond niet meer. KIRAC plaatst een bericht op Instagram: Andeweg is „*uncancelled*”.

De gevallen kunstenaar te paard, een geschokte menigte; dat wordt het openingsshot van een nieuwe film. Het hoofdevenement van deze avond, de première van *Honey Pot*, moet dan nog beginnen. KIRAC en Sadouma, vanavond laten ze zien wat er aan de

rafelranden van de kunstindustrie leeft, waar heilige huizen branden en provocatie kunst is.

Gecancelled door links

Kunstcollectief KIRAC is berucht in de kunstwereld. *De Volkskrant* schreef begin 2018: „[Waar deze kunstcritici binnenkomen, knikken de knieën.](#)” De groep staat bekend om meedogenloze kritiek, met weinig eerbied voor dogma's in de kunst. KIRAC-films op YouTube, variërend van tien minuten tot anderhalf uur in lengte, hebben titels als: [The Bad Breath of Mondriaan Specialist Hans Janssen](#), en [The Tears of Mara McCarthy](#). Ze worden tienduizenden keren bekeken. KIRAC ontving subsidie van het Mondriaan Fonds, overige financiering komt van donateurs.

In 2018 raakt KIRAC in opspraak. Archeologe Kate Sinha (1988), partner van Ruitenbeek en samen met hem de drijvende kracht achter het collectief, beschrijft het werk van de Zuid-Afrikaanse fotograaf Zanele Muholi als „de luie spinsels van een verwende snol”, waarin bezoekers geacht worden geïnteresseerd te zijn „alleen omdat ze uit Zuid-Afrika komt, lesbisch en zwart is”. In *KIRAC Episode 9*, [Who's afraid of Harvey Weinstein?](#) uit Sinha kritiek op de #MeToo-beweging. Ze betoogt dat vrouwen in „heel veel situaties [...] van hun eigen begeerlijkheid genieten doordat zij juist die grenzen gaan opzoeken van bezoedeling”. Als gevolg wordt een *viewing* van [KIRAC aflevering 12 bij de Rietveld academie](#) 'gecancelled'. Uiteindelijk mogen ze op het podium verschijnen voor een discussie over racisme, seksisme, wokeisme. Maar de reputatie is gevestigd. KIRAC is politiek incorrect en tegendraads op een manier die de hedendaagse kunstwereld niet waardeert. Ze worden, in de woorden van Ruitenbeek, „uit de linkse kunstbubbel gegooid”.

Gevolg: KIRAC beweegt zich de andere kant op. In toenemende mate worden rechts-conservatieve blogs en websites als *GeenStijl*, *The Post Online*, en *Café Weltschmerz* hun distributieplatforms. Uitgekotst door één bubbel, omarmd door de ander. Sinha en Ruitenbeek gaan nu naar dezelfde borrels als Lukkassen.

Still uit **Honey Pot**. Kunstenaar Tarik Sadouma speelt in de film de rol van pooier.

Foto KIRAC

Seks en ruzie

In de Amsterdamse loods zijn de lichten gedimd. Dit is de studio-annex-expositieruimte van Tarik Sadouma. Aan de muren hangen schilderijen op huiden van gemartelde Egyptische ezeltjes, je ziet de littekens nog. Door de sigarettenrook heen wordt *Honey Pot* op een groot doek geprojecteerd.

Aan het begin van de film is een telefoontje van Lukkassen te horen, in tranen. Hij voelt zich vernederd door de film, zijn achterban heeft slecht gereageerd op de trailer van *Honey Pot*. „Ik ben helemaal kapot!”

Wat bewoog hem mee te doen? In de film zegt Lukkassen te komen voor seks met „links meisje” Jini Jane, om de polarisatie te bevechten. Maar van echte seks komt het niet. Kort na het vozen maken Lukkassen en het ‘linkse meisje’ ruzie over de goedkope chocolaatjes die hij heeft meegebracht. Als Lukkassen naar het toilet is bespreken Sadouma, Ruitenbeek en Jini hoe ze de goedkope chocolaatjes gaan inzetten om Sid naar de juwelier te sturen, voor een duurder cadeau. Ruitenbeek: „We moeten zijn pik zien!”

Tarik Sadouma, nephuilend, tilt zijn hand op in een Hitlergroet. Daarna moet hij lachen

De grens tussen feit en fictie is diffuus. Sadouma speelt duidelijk een rol, maar Lukkassen is vooral zichzelf. Door de film heen zijn fictiescènes gemonteerd, waarin een linkse ex-partner van Lukkassen wordt uitgebeeld door Ruitenbeek met een pruik.

Als Jini gaat plassen komt de camera mee. Ze wil wel met hem naar bed, zegt ze in de camera, maar „wat levert het haar op?”

Lukkassen wordt afgewezen, op camera. Hij voelt zich vernederd. „Mijn toestemming [voor het uitzenden van de beelden] wil ik bij deze graag intrekken.”

De beelden zijn hallucinant en ongemakkelijk, voor Jini Jane, voor Sid Lukkassen en voor de kijker. Net voor de credits is er een shot van Tarik Sadouma, nephuierend, hij tilt zijn hand op in een Hitlergroet. Daarna moet hij lachen.

Pornokanaal

Het publiek - KIRAC-fans, kunstenaars en filmmakers - applaudisseert luid. Maar de film is ook aanleiding voor verhitte discussie. Eén vraag wordt door iedereen gesteld: hoe is deze film in godsnaam tot stand gekomen?

Still uit **Honey Pot**. Filosofiestudente Jini Jane verleidt conservatief filosoof Sid Lukkassen.

Foto KIRAC

In 2018 neemt filosofiestudente, zelfbenoemd ‘links meisje’ en KIRAC-fan Jini Jane (pseudoniem van Jini van Rooijen) contact op met KIRAC-oprichter Stefan

Ruitenbeek. Ze wordt ervan beschuldigd iemand op haar studievereniging te hebben verkracht. „Ten onrechte”, zegt ze. KIRAC en Jini besluiten er een film over te maken. Te „investeren in Jini”, zegt Ruitenbeek. Jini giechelt als ze er desgevraagd op terugkijkt: „Als ik vrienden vertelde dat ik met KIRAC werkte, zeiden ze: maar die zijn toch *alt-right*?!”

Drie jaar later begint Jini, na het veelvuldig besproken te hebben met Ruitenbeek, een eigen pornokanaal (op *OnlyFans*). Maar ze heeft moeite mannelijke acteurs voor haar seksfilms te vinden. KIRAC besluit hun contacten met de rechtse blogosphere te gebruiken. Er wordt een video geschoten: rechtse mannen gezocht om met een links meisje het bed te delen. Geenstijl post het in puberaal enthousiasme: „UvA-meisje van 22 wil heel graag seks met reaguurders.”

Sid Lukkassen is een van de weinigen die reageert. Hij kent KIRAC en heeft Sinha eerder benaderd voor een interview bij Café Weltschmerz. De filosoof stuurt een videoboodschap, waarin hij uitlegt dat hij ooit een relatie met een linkse vrouw had. Aanvaard worden door iemand met een ander filosofisch fundament, dat gaf hem „scheppende krachten”. Hij hoopt het te kunnen herleven.

Er is ook nog een ander element: Lukkassen wil zijn theorie testen dat door de ‘vrije marktwerking’ van de datingwereld alleen alfamannetjes nog toegang hebben tot seks. Zijn oplossingen voor die „ongelijkheid”: meer gearrangeerde huwelijken en een grotere rol voor traditionele gezinsverbanden (in de opvoeding).

Westen is in verval

Op 16 september verschijnt de trailer voor *Honey Pot* - de titel refereert naar een Koude Oorlogsterm voor (meestal) vrouwelijke geheim-agenten die seks en liefde gebruiken als valstrik, om inlichtingen te winnen.

Eerdere KIRAC-films gingen over kunstenaars en kunstcritiek. *Honey Pot* wijkt daarvan af. „Eerst portretteerden we kunstenaars door kritiek te leveren op hun kunst”, zegt Sinha. „Maar langzaam ontstond de behoefte aan films over het leven. Maar wat is dat dan? Onze intuïtie was dat liefde en seks essentieel zijn. Als je het niet over kunst hebt, dan over liefde en seks.”

VANDAAG

nrc

Honeypot: porno, seksueel geweld of kunstproject?

nrc audio Deze podcast luister je ook in onze app

Het resultaat is provocatief, zoveel is duidelijk. *Honey Pot* spot met FvD-essayprijswinnaar Lukkassen, maar ook met de wereld waarvoor hij staat.

De bedoeling van de film gaat verder dan spot, zegt Ruitenbeek. „Er verandert op dit moment heel veel, heel snel in de westerse wereld. *Honey Pot* komt voort uit het idee dat onze instituties in verval zijn als gevolg van neoliberalisme. We zitten op de Toverberg, en wachten op de Eerste Wereldoorlog, zoiets.”

Van dat gevoel zijn Jini Jane en Sid Lukkassen representanten. Jane heeft als studente filosofie het gevoel tot activist te worden opgeleid, en alleen maar woke-dingen te moeten doen. Volgens Ruitenbeek leidt dat tot escapisme, dat zich uit in het opstarten van een pornokanaal. „En Sid zag Forum voor Democratie verkruimelen, en zoekt aansluiting bij een andere bubbel, die van ons.” Sinha: „Daardoor kiest hij de kortste bocht naar het genot, naar Jini.” Ruitenbeek: „Hij probeert dat doembeeld van ‘het einde van het Westen’ te verenigen met het conservatieve ideaalbeeld van liefde en seks. Dat hoort bij het fascisme.”

Het is postmodernisme bij uitstek. Hoe dieper je graaft, hoe ingewikkelder het wordt en hoe duidelijker het is dat deze film niet bedoeld is om vragen te beantwoorden, maar om ze op te roepen.

Alleen banale fantasieloze individuen zien het aan voor porno

Na de première in de Amsterdamse loods begint het opiniemaken op Twitter. Tegenstanders vinden ‘de Sid-Lukkassenporno’ ver over de grens, kunst of niet. Er wordt gesproken van ‘seksueel misbruik’ van een persoon met ‘zwaar autisme’. Lukkassen wil niet met NRC over de film praten in verband met zijn mentale gezondheid. Hij geeft aan ernstige nekkachten over te houden aan „voortdurende blootstelling aan stress”.

Medelijden

Lukkassens achterban reageert vertoerd op *Honey Pot*, Lukkassen heeft zich laten beetnemen. Geenstijl zal de film niet plaatsen, hoort KIRAC. Conservatief ideoloog Paul Cliteur neemt het voor Lukkassen op. „Jullie gaan over lijken”, zegt hij aan de telefoon tegen KIRAC. En later, in een WhatsApp-gesprek: „Ik heb medelijden met Sid en ik zie dat hij door dit project [...] psychisch in de problemen is gekomen. [...] En [zijn gezondheid] ga ik niet afwegen tegen een kunstproject. Dat alles laat onverlet dat

ik jullie projecten verder prima vind en jullie alle goed toewens, maar onder deze omstandigheden is het uitbrengen van die film onverantwoord.”

Sinha antwoordt: „Alleen banale fantasieloze individuen zien het aan voor porno. [...] Je leest toch ook Michel Houellebecq? Of *Satyricon*? Ben je nou wel of niet geïnteresseerd in het bedrijven van hoge cultuur (inclusief de hang naar perversie?). Het is belachelijk dat jij jezelf wijsmaakt dat je in de Islam een gevaar voor de vrijheid van meningsuiting en westerse waarden ontwaart, terwijl je zelf de fijngevoeligheid van een kleiboer bezit: welke hoge cultuur meen jij te beschermen als je in een blote bovenbast alleen het gevaar voor gezichtsverlies herkent?”

Cliteur reageert niet meer. Tegen NRC zegt hij: „Lukkassen heeft géén toestemming gegeven tot het uitzenden van deze beelden en daardoor zelfs geestelijke problemen gekregen. Dat zou voor de makers van de film voldoende moeten zijn te stoppen met dit project.”

Lukkassen belt KIRAC zelf ook, zo blijkt uit de filmbeelden. Hij huilt, heeft het gevoel heel wat verpest te hebben. Het editen van de film gaat door.

De vraag of er misbruik is gemaakt van Sid Lukkassen wordt door KIRAC en Jini Jane weggewuifd. Jane: „De man heeft gestudeerd, heeft een PhD, werkte bij het Europees Parlement. En nu moeten we hem behandelen als ontoerekeningsvatbare autist?”

„Ik vind die hele vraag decadent”, zegt Ruitenbeek. „Ik vind wél dat je dingen mag offeren voor het kunstwerk, ook Sid Lukkassen.”

Sinha had wel moeite met de overweging, maar: „Als ik Sids gevoelens belangrijker zou vinden dan de film, dan is er geen film, geen KIRAC, dan is er niks. Waar leef ik dan eigenlijk voor?”

Stefan lacht: „Jij zegt het beter, Kate. Ik heb de neiging over Napoleon te beginnen. Híj mag er 500.000 man doorheen jagen voor Frankrijk, en ik mag niet één Sid Lukkassen laten huilen? What the fuck man, mag ik ook een beetje Napoleon zijn?”

Honey Pot is vanaf 27 oktober online te zien via [keepingitrealartcritics.com](https://www.keepingitrealartcritics.com). Op diezelfde dag is er een (uitverkocht) gesprek en een vertoning in De Balie, Amsterdam. Inl: debalie.nl